

Hygieniapassi: tietoa elintarvikealan toimijoille ja valvojille

KENELTÄ HYGIENIAPASSI VAADITAAN?

Hygieniapassi vaaditaan henkilöltä, joka työskentelee elintarvikehuoneistossa ja käsittelee pakkaamattomia helposti pilaantuvia elintarvikkeita (elintarvikelaki 297/2021 19 § 1 mom.). [Ruokaviraston internetsivulla](#) on tarkempaa tietoa siitä, keneltä hygieniapassi vaaditaan.

MITEN HYGIENIAPASSIN SAA?

Hygieniapassin saa, kun suorittaa hyväksytysti hygieniapassitestin, jonka järjestää Ruokaviraston hyväksymä hygieniapassitestaaja.

MILLÄ TIEDOILLA HYGIENIAPASSI MYÖNNETÄÄN?

Hygieniapassi myönnetään koko nimellä ja suomalaisella henkilötunnuksella. Jos henkilöllä ei vielä ole suomalaista henkilötunnusta, myönnetään hygieniapassi koko nimellä ja syntymäajalla. Jos hygieniapassi on myönnetty ennen 10.6.2024, on hygieniapassi myönnetty etunimellä, sukunimellä ja syntymäajalla. Hygieniapassissa on myös hygieniapassitestaajan tunnus ja nimi, testipäivämäärä ja numerosarja.

MINKÄLAINEN HYGIENIAPASSI ON?

Ruokaviraston mallin mukainen hygieniapassi muodostuu A4-kokoisesta paperitodistuksesta sekä muovisesta kortista. Hygieniapassia ei saa sähköisenä. Kumpaakin alkuperäistä osaa voi käyttää todistuksena hygieniäosaamisesta. Löydät mallihygieniapassin [Ruokaviraston internetsivulta](#). Hygieniapassi voi olla myös Elintarvikeviraston (vuosina 2002-2006 myönnetty hygieniapassit) tai Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran mallin mukainen (vuosina 2006-2018 myönnetty hygieniapassit).

MITEN KAUAN HYGIENIAPASSI ON VOIMASSA?

Hygieniapassi on voimassa toistaiseksi siitä hetkestä alkaen, kun se on myönnetty. Hygieniapassi ei vanhene, ellei jokin lainmuutos myöhemmin muuta tilannetta. Myöntämispäivämäärä on sama, kuin testipäivämäärä. Jos henkilötiedot muuttuvat, tulee tilata uusi hygieniapassi oikeilla tiedoilla. Jos hygieniapassin molemmat osat ovat kadonneet, hygieniapassitestistä on aikaa yli 5 vuotta ja hygieniapassi on myönnetty syntymäajan perusteella, täytyy hygieniapassitesti suorittaa uudestaan.

TOIMIJAN YLEINEN OHJAUSVELVOLLISUUS

Toimijoiden on varmistettava, että elintarvikkeita käsitteleviä henkilöitä valvotaan ja ohjataan ja/tai koulutetaan elintarvikehygienian asioissa heidän työtehtäviensä edellyttämällä tavalla (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus elintarvikehygieniasta 852/2004 liite II luku 12 kohta 1). Toimijan varmistamisvelvollisuus on jatkuvaa.

Tämä koskee kaikkia elintarvikehuoneistossa työskenteleviä henkilöitä, riippumatta siitä, mitä tai miten elintarvikkeita käsittelee. Myös niiden elintarvikehuoneistossa työskentelevien henkilöiden, joiden tehtäviin ei kuulu varsinainen elintarvikkeiden käsittely (esimerkiksi huolto- ja siivoushenkilökunta), tulee olla tietoisia ja osata ottaa huomioon heidän työtapojensa ja menettelyjensä vaikutukset elintarvikehuoneistossa käsiteltäviin elintarvikkeisiin.

MILLOIN JA MITEN TOIMIJA VARMISTAA, ETTÄ TYÖNTEKIJÄLLÄ ON HYGIENIAPASSI?

Hygieniapassi täytyy vaatia viimeistään, kun työtä tulee täyteen kolme kuukautta. Kolmeen kuukauteen lasketaan mukaan myös aikaisemmat vastaavat työt eli kolme kuukautta ei nollaannu jokaisen työsuhteen alussa. (Elintarvikelaki 297/2021 19 § 1 mom.)

Kaikkien työntekijöiden, joilta hygieniapassi vaaditaan, on esitettävä toimijalle jompikumpi alkuperäisen hygieniapassin osa eli kortti tai paperitodistus. Toimijan täytyy myös varmistaa, että hygieniapassi kuuluu todella sille henkilölle, joka esittää hygieniapassin. Kukaan muu henkilö tai taho (esim. henkilöstöväilytysyritys, työvoimatoimisto) ei voi esim. vastata hygieniapassin tarkastamisesta toimijan puolesta tai hygieniapassin esittämisestä työntekijän puolesta suoraan toimijalle. Hygieniäosaamista ei voi todistaa esimerkiksi hygieniapassista otetuilla valokopioilla, hygieniapassissa olevalla testipäivämäärällä tai numerosarjalla, elintarvikealan tutkintotodistuksella tai ulkomaisilla hygieniapasseilla.

Ruokaviraston hyväksymä hygieniapassitestaaja voi antaa tarvittaessa, jos hygieniapassitestin hyväksytysti suorittanut henkilö pyytää itselleen, niin sanotun väliaikaisen todistuksen esimerkiksi työhaastattelua varten. Se on testaajan

laatima vapaamuotoinen todistus, jossa testaaja todistaa, että kyseinen henkilö on ollut hänen järjestämässään hygieniapassitestissä ja suorittanut sen hyväksytysti. Työntekijän täytyy esittää työnantajalle aina alkuperäinen Ruokaviraston mallin mukainen hygieniapassi. Niin sanottu väliaikainen todistus ei ole oikea Ruokaviraston mallin mukainen hygieniapassi, eikä se korvaa oikeaa hygieniapassia. Ruokavirasto ei vastaa testaaajien antamista niin sanotuista väliaikaisista todistuksista.

TOIMIJAN KIRJANPITOVELVOLLISUUS

Elintarvikealan toimijan on pidettävä kirjaa elintarvikehuoneistossa työskentelevien henkilöiden elintarvikehygieenisestä osaamisesta ja pyydettyä esitettävä tiedot valvontaviranomaiselle (elintarvikelaki 297/2021 19 § 3 mom.). On toimijan vastuulla, miten hän järjestää edellä esitetyt asiat tietosuojan ja -turvan kannalta. Työntekijöiden tietosuoja ei estä toimijan lakisääteisen velvollisuuden täyttämistä.

MINKÄLAINEN KIRJANPITO VOI OLLA?

Kirjanpito voi olla kopiot esitetyistä hygieniapasseista tai luettelo henkilöistä, joilta hygieniapassi vaaditaan ja jotka ovat esittäneet alkuperäisen hygieniapassin toimijalle. Sellaisissa elintarvikehuoneistoissa, joissa on vähän työntekijöitä, kirjanpidoksi voidaan hyväksyä myös se, että työntekijät esittävät alkuperäiset hygieniapassit valvojalle. Kirjanpito voi olla paperinen, sähköinen tai molempia. Toimijan täytyy pystyä esittämään se valvojalle. Jos kirjanpito on omavalvonnassa esim. lista henkilöistä, on se säilytettävä muun omavalvonnan osana. Toimijan ei pidä kerätä työntekijöiden alkuperäisiä hygieniapasseja itselleen.

MITEN JA MITÄ ELINTARVIKEVALVOJA VALVOO ?

Valvoja varmistaa, että toimija on varmistanut, että jokaisella työntekijällä, joka käsittelee pakkaamattomia helposti pilaantuvia elintarvikkeita ja työskentelee elintarvikehuoneistossa, on Ruokaviraston mallin mukainen hygieniapassi ja että toimija on pitänyt kirjaa työntekijöidensä hygieniosaamisesta. Valvontaviranomaisella on oikeus tehdä virallisen valvonnan edellyttämiä tarkastuksia valvontakohteessa, tutustua asiakirjoihin ja elintarviketietoihin (elintarvikelaki 297/2021, 40 §). Valvontaviranomaisella tulee olla pääsy kaikkiin niihin tietoihin, jotka osoittavat, että elintarvikelainsäädäntöä ml. elintarvikelain 19 §:ä on noudatettu. Valvontaviranomainen voi valvontäkäynnin yhteydessä pyytää työntekijää esittämään hygieniapassin ja lisäksi henkilöllisyystodistuksen, mikäli henkilöllisyyden varmentaminen katsotaan tarpeelliseksi. Valvojalla on oikeus varmistaa, että hygieniapassi kuuluu kyseiselle työntekijälle.

Elintarvikevalvontaviranomainen valvoo elintarvikehuoneistoja elintarvikevalvontatietojen julkistamisjärjestelmän Oivan mukaisesti. Hygieniosaamisen todentamista valvotaan Oiva-ohjeen 4.6 mukaisesti. Jos kaikki asiat ovat kunnossa, antaa valvoja Oiva-arvion Oivallinen. Jos osa tarkistettavista asioista ei ole kunnossa, antaa valvoja Oiva-arvion Hyvä. Jos toimija ei ole hoitanut elintarvikelain velvoitteitaan, antaa valvoja Oiva-arvion Korjattavaa. Jos Oiva-arvio Korjattavaa toistuu, antaa valvoja Oiva-arvion Huono.

LISÄTIETOA

[Ruokaviraston hygieniapassi internetsivut](#), Hygieniapassi asiakaspalvelu: hygieniapassi@ruokavirasto.fi, palvelupuhelin 029 5300 402 tiistaisin klo 9-12